

Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

Wasze pismo z dnia: 17.06.2022 Wasz znak: SPS-WP.020.177.5.2022 Nasz znak: DP.KD.0230.23.2022 Nr pisma: KW/431/A Data: 17.07.2022

Do druku nr 2376

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS.175-445.2022

Data wpływu 18. 07. 2022

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa

Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W nawiązaniu do pisma, przesłanego do Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w dniu 1 lipca 2022 r. (znak: jw.), dotyczącego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw, uprzejmie przekazujemy poniższe uwagi.

W art. 1 pkt 60 projektu ustawy proponuje się zmianę art. 117 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 – Kodeksu karny wykonawczy (Dz. U. z 2021 r. poz. 53, z późn. zm.) dotyczącego orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu wobec skazanego, u którego stwierdzono uzależnienie od substancji psychoaktywnej i który nie wyraża zgody na to leczenie. Jakkolwiek proponowane zmiany należy ocenić pozytywnie, należy jednak zauważyć, że regulacja ta ma szczególny charakter, bowiem silnie ingeruje w sferę praw i wolności niezależnie od tego, że dotyczy osób skazanych za popełnienie przestępstwa.

W opinii Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (dalej „KCPU”) podkreślenia wymaga, że środek prawny w postaci orzeczenia wobec skazanego, u którego stwierdzono uzależnienie leczenia lub rehabilitacji wbrew jego zgodzie stanowi wyłom od wywodzonej z art. 30 i art. 41 Konstytucji a uszczegółowione w art. 16 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku praw pacjenta (Dz. U. z 2020 r. poz. 849, z późn. zm.) zasady autonomii pacjenta, której kluczowym elementem jest dobrowolność poddania się leczeniu. Jakkolwiek zasada ta nie ma charakteru absolutnego nie ulega jednak wątpliwości, że powyższa ingerencja w sferę wolności i godności jednostki powinna zatem być podejmowana z zachowaniem przesłanek konieczności i proporcjonalności. Z powyższego względu za szczególnie istotne uznać należy, że orzekając o poddaniu skazanego

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS-WP.020.177.5.2022
Data wpływu 18. 07. 2022

leczeniu pomimo braku jego zgody sąd penitencjarny powinien mieć możliwość badania i uwzględniania rzeczywistej potrzeby przymusowego leczenia, w tym – rozważenia wszystkich okoliczności sprawy, obejmujących również kwestię tego, czy nie zachodzą okoliczności szczególne przemawiające za nieorzekaniem wobec uzależnionego skazanego leczenia. W opinii KCPU zmiany zaproponowane w zmienianym art. 117 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy rozwiązania nie zapewniają w należyтым stopniu realizacji ww. zamierzenia. W ocenie KCPU dokonanie oceny celowości poddania skazanego niedobrowolnemu leczeniu uzależnienia oraz ewentualnie oceny występowania przeciwwskazań do poddania temu leczeniu wymaga posiadania specjalistycznej wiedzy pozwalającej na ocenę stanu zdrowia skazanego (w tym jego zdrowia psychicznego) oraz ocenę skuteczności poddania go określonym świadczeniom zdrowotnym celem poprawy jego stanu zdrowia, a zatem kompetencji ściśle zawarowanych dla osób dysponujących odpowiednim wykształceniem medycznym. Oznacza to, że podobnie jak ma to miejsce na gruncie przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r, poz. 1999, z późn. zm.) oraz wydanych do niej aktów wykonawczych w odniesieniu do postępowań w przedmiocie zobowiązania do poddania leczeniu odwykowemu wydawana opinia powinna mieć charakter opinii psychiatryczno-psychologicznej i być wydawana przez lekarza specjalistę w dziedzinie psychiatrii wraz z psychologiem lub specjalistą psychoterapii uzależnień.

Z wyrazami szacunku

Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom
Zastępca Dyrektora ds. Zarządzania

K. Dyl

r.pr. Kama Dąbrowska